

BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ
LAUREACI 1980 – 1986

KSIAŻNICA KARKONOSKA
58-500 Jelenia Góra, ul. Bankowa 27

900005657

13 Diwniak 188/Kot

ENGLISH PRINTING PLANNERS
1982 - 1987

1060002

BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ

LAUREACI 1980 — 1986

wystawa zorganizowana przez Wojewódzki Dom Kultury i Klub
Międzynarodowej Książki i Prasy w Jeleniej Górze w ramach
V Ogólnopolskiego Biennale Fotografii Górskiej — Salon „Na Antre-
soli” KMPiK w Jeleniej Górze — wrzesień 1988 r.

Komisarze: Janina Hobgarska i Wojciech Zawadzki

WYDAWCA: Wojewódzki Dom Kultury w Jeleniej Górze
redakcja katalogu: Janina Hobgarska

WDK J.G. 211-8-88 200 A5

Fotografia gór stała się fenomenem naszych czasów. Temat „wciaga” adeptów. Każde, nawet przypadkowe spotkanie z górami przeradza się w trwałą zażyłość i fascynację graniczącą z uwielbieniem. Dla fotografa „zarażonego” górami nie ma spokoju ani odpoczynku. Jediną motywacją i koniecznym warunkiem życia staje się istnienie w świecie absolutu. Góry wypełniają wszystkie kontynenty i stanowią najpowszechniejszą formę budowy skorupy ziemskiej. Od lat góry nie poddawały się wpływowi gospodarki człowieka, stanowią enklawę środowiska przyrodniczego, w którym człowiek dotyka nieskażonej natury i utożsamia się z nią.

Stoi góra, więc należy „zdobyć” jej szczyt i pozostawić na nim znak obecności człowieka. Alpinista potwierdza panowanie człowieka nad skrawkiem kuli ziemskiej trudno osiągalnym, a często „dziewiczym”. Jest góra, a więc należy zatrzymać jej obraz, a przez to osiąść na własność niezwykle chwilę intymnego spotkania z potężnym tworem natury. „Zaklinanie” gór, od momentu wynalezienia fotografii, odbywa się głównie przy pomocy utrwalania widoków na materiale światłoczułym. Niemal wszyscy himalaiści fotografują. Dla miłośników gór możliwość ich fotografowania jest wielką siłą motoryczną podejmowania kolejnej wyprawy. Odnosi się wrażenie, że góry zostały stworzone po to, aby je fotografować. Stanowiąc od lat inspirację wielu pokoleń artystów, góry spokojnie pozują do fotografii.

Góry narzucają obserwatorowi sposób oglądania. W pejzażu górskim stale powtarzają się elementy tworzące zrab konstrukcyjny krainy. Wielką rzeźbę przyrody wzbogacają warunki atmosferyczne: erozja wodna, siły wiatru i przemarzanie. Niekiedy warunki atmosferyczne

ryczne określają „klimat“, tworzą zmienne nastroje, powiększają różnorodność wyglądów krajobrazu. Króluje w nim geometria. Wierchołki zbudowane są w formie ostrosłupów, graniastosłupów i stożków. Czas zaciera ostre krawędzie, niweluje i wygładza nierówności skalnych formacji, zerodowne materiały zasypują szczeliny. Dążąca do wyrównania poziomów energetycznych natura niweluje każde wzniesienia. Aż do kolejnego ruchu skorupy ziemskiej wypiętrzającego nowe łańcuchy górskie. W ich pejzażu króluje PAGÓR. Miłośnicy gór z ich fotografii bezbłędnie odczytują stanowisko obserwatora, kierunek wykonania oraz inne szczegóły przedstawione na zdjęciu.

Niewielka możliwość zmiany stanowiska obserwatora (fotografowanie z trasy) oraz niewielka ilość form budujących krajobraz górski sprawiają, że góry narzucają sposób fotografowania. Każdy autor pragnie zatrzymać najbardziej charakterystyczny obraz, będący symbolem przedstawionego krajobrazu. Każdy fotograf pragnie utrwalić widok gór typowy. W fotografii gór pojawiają się schematy, powstają standardy. I o dziwo, są one najbardziej poszukiwane, najwyżej cenione, pożądane i chronione przez odbiorców. Przeciętny mieszkaniec Ziemi poznaje uroki pejzażu górskiego z fotografii.

Z przekazów fotograficznych uczą się swoich gór również bywalcy tras turystycznych w Karkonoszach. Fotografowie Jeleniej Góry i jej okolic (aż do Wrocławia) docenili odrębne piękno tego regionu. Dokumentują oni swoje góry, a wyniki fotografowania przedstawiają do osądu społecznego na wystawach. Mieszkańcy regionu i turyści poznają uroki krainy z jej fotograficznego obrazu, lub ściślej mówiąc patrzą na krajobraz przez swoisty filtr fotograficzny.

Cechą charakterystyczną Karkonoskiego Parku Narodowego jest bogactwo detalu: kamienne ostańce, okazy roślinności, wody i lasy. W latach siedemdziesiątych naszego wieku fotografowie regionu ukształtowali swoistą estetykę, wykorzystującą cechę szczególną tego krajobrazu. W kraju zaczęto mówić o szkole „karkonoskiej“. Wartości wypracowane przez fotografów regionu południowo — zachodniego zadecydowały o powstaniu faktu organizacyjnego znaczącego dla całej fotografii polskiej. Biennale Fotografii Górskiej powstało w 1980 roku w Jeleniej Górze. Do dziś wypełnia ona rolę fotograficznej stolicy polskiego krajobrazu górskiego.

Następstwa tego faktu nie dały długo czekać na owoce. W regionie wzrosło tętno życia fotograficznego. Osiągnięcie wysokiego poziomu artystycznego fotografii jeleniogórskiej doprowadziło do powstania struktury organizacyjnej, której zadaniem było popieranie osiągniętego stanu oraz działania zmierzające do jego dalszego rozwoju. Powstał system imprez zgrupowanych wokół Biennale. Od dziesięciu lat Karkonosze stały się poligonem fotograficznym. Zorganizowano w pięknym krajobrazie znaczące plenery i sympozja fotograficzne. Wszystkie działania artystyczne udokumentowano wystawami, a katalogi imprez stworzyły wcale pokaźną biblioteczkę. Rozwinięto praktykę artystyczną oraz wytworzono ruch intelektualny wokół problemu. Karkonosze utrzymują niekwestionowane przodownictwo w fotografowaniu gór.

Jak w analogicznych sytuacjach, tak w przypadku Jeleniej Góry, osiągnięty przez jej fotografów sukces artystyczny i organizacyjny zgromadził wokół Biennale wielu organizatorów. Każdy z nich wniósł do imprezy własne dokonania. Biennale przeżywało ciągle przemiany koncepcji organizacyjnej. Realizacja takiej idei wzbogaciła Biennale i utrwaliła jego znaczenie dla krajowej fotografii pejzażowej. Impreza jeleniogórska zapisała trwale dokonania na fotograficznej mapie kraju.

Ważny wkład w rozwój Biennale wniósł Jerzy Olek, animujący znaczną część wystaw, plenerów oraz sympozjów. Sprawny organizator zadbał o nagłośnienie swoich dokonań. Zostały one należycie udokumentowane w katalogach oraz w licznych artykułach opublikowanych w prasie kulturalnej. W zapomnienie poszły działania prowadzone w latach siedemdziesiątych przez fotografów Jeleniej Góry. Nowi organizatorzy nie pamiętali o licznych spotkaniach, plenerach i wystawach, ani o tym, że właśnie w tamtych latach wykształtował się odrębny styl fotografowania krajobrazu górskiego. Impreza jeleniogórska nie udokumentowała lokalnych zdobyczy w sposób należyty. Złożyło się na to: skromność środowiska nie poszukująca rozgłosu, trudna sytuacja materialna fotografów, a niekiedy także ich uwikłanie w sprawy światopoglądowe. Imprezę zdominowała Galeria „Foto-Medium-Art” ustanawiając nad nią szyld „fotografii elementarnej”. Skorzystała ona z dorobku gotowego, a nawet

do wspólnego działania zjednała autorów z tego regionu. Po tym znamienym epizodzie formuła fotografii elementarnej rozwija się samodzielnie, a jej twórcy i organizatorzy zdają się zapominać o rodowodzie.

Z okazji jubileuszu 10—Lecia Biennale warto przypomnieć oryginalny wkład fotografów Jeleniej Góry w tworzenie estetycznego kanonu fotografowania pejzażu górskiego. Obecnie nowe wartości i nowe idee organizacyjne fotografii górskiej rodzą się w innym regionie. W Bielsku—Białej powstał Okręg Górski Związku Polskich Artystów Fotografików. Zgromadził on wokół iedi dokumentowania krajobrazu górskiego autorów polskich, zapowiedział rozwnięcie działań organizacyjnych w Beskidach na skalę międzynarodową. Rywalizacja obu ośrodków może przynieść znakomite efekty. Z uwagą i sympatią będziemy obserwować kolejne dokonania, doświadczenia i eksperymenty twórcze organizatorów życia fotograficznego z Bielska—Białej i z Jeleniej Góry.

Z okazji Jubileuszu 10—Lecia Biennale fotografii górskiej życzymy dalszego rozwoju, powstania nowych centrów organizacyjnych, a przede wszystkim powstania wielu nowych prac na najwyższym światowym poziomie.

PAWEŁ PIERŚCIŃSKI

BOGDAN JANKOWSKI

Elektronik. Zamieszkały we Wrocławiu. Pracuje naukowo na Politechnice Wrocławskiej. Taternik, alpinista, himalaista. Krótkowalowiec. Wieloletni działacz Klubu Wysokogórskiego. Uczestnik m.in. wypraw na Kunyang Chhish, Mount Everest — zimą, K—2. Fotografia jest dla niego dokumentacją górskiej pasji. Laureat I nagrody I-go Biennale Fotografii Górskiej w 1980 roku.

ADAM KURAS

Ur. w 1959 r. Mieszkaniec Kęt. Polonista uprawiający zawód instruktora fotografii. Pracuje w domach kultury Oświęcimia i Kęt. Fotografię uprawia od 1977 roku. Preferuje krajobraz górski, nie stroniąc od reportażu i portretu. Uczestniczył w kilkudziesięciu wystawach krajowych i zagranicznych, w których zdobył ponad dwadzieścia nagród i wyróżnień. Kandydat do ZPAF. Laureat II nagrody w IV Biennale Fotografii Górskiej w 1986 roku.

KRZYSZTOF PILECKI

Ur. w 1958 roku. Mieszka w Tychach. Z wykształcenia technik budowlany. Fotografią zajmuje się od 1972 r. W latach 1976-83 uczestnik Klubu Fotograficznego „Kron”. Od 1979 roku członek katowickiego

Towarzystwa Fotograficznego. W latach 1984-86 współpracuje z Grupą „Hard”, a także uczestniczy w siedmiu wystawach tematycznych prezentowanych w różnych galeriach na terenie Polski. Na jego dorobek składa się m. innymi:

udział w 74 wystawach w Polsce i za granicą,

Grand Prix Biennale Krajobrazu Polskiego w Kielcach w 1983 r.

Grand Prix III-go Biennale Fotografii Górskiej w Jeleniej Górze w 1984 roku.

Od 1985 roku członek ZPAF.

TADEUSZ PIOTROWSKI

Ur. w 1940 roku. Zmarł tragicznie 10 lipca 1986 roku, podczas wyprawy himalajskiej. Z wykształcenia ekonomista związany poprzez studia ze Szczecinem. Wielki miłośnik gór. Wybitny alpinista. Uczestnik wypraw w Himalaje, Hindukusz, Pamir, Kaukaz i Pamiro — Altaj. Fotografia to zarówno notatnik jego wspinaczek i górskich wyczynów jak i artystyczne przesłanie. Jego fotografie są ilustracjami licznych jego książek, m. innymi:

„W burzy i mrozie”, Warszawa 1977

„Gdy krzepnie rtęć”, Warszawa 1982

„W lodowym świecie trolli”, Warszawa 1986

„Słońce nad Tirich Mirem”, Warszawa 1986

„Nanga Parbat”, w druku

„Lhotse”, w druku

oraz wielu książek i publikacji innych autorów.

Fotografie T. Piotrowskiego zamieszczono w wielu monografiach i albumach górskich. Był autorem trzech wystaw indywidualnych i uczestnikiem wielu wystaw zbiorowych. Ważniejsze to:

„Na szczytach Himalajów”

„Himalaje”

„Patrycja”

I Biennale Fotografii Górskiej, Jelenia Góra 1980
II Biennale Fotografii Górskiej, Jelenia Góra 1982 (I nagroda)
Międzynarodowe Biennale Fotografii Górskiej, Liberec 1983
(I nagroda)
Polska Fotografia Krajobrazowa 1945—1984, Kielce 1984
Krajobrazy Świata w Fotografii Polskich Podróżników, Warszawa, „Zachęta”, 1986

W latach 1976—1981 pełnił funkcję prezesa Szczecińskiego Towarzystwa Fotograficznego. Zasłużony wybitnie dla popularyzacji gór i fotografii górskiej.

HANNA PUCHALSKA-SZEWIELOW

Mieszka w Warszawie. Uprawia głównie fotografię krajobrazową, specjalizując się w technice barwnej.
Laureatka I nagrody IV-go Biennale Fotografii Górskiej w 1986 roku.

MAREK TRZECIAKOWSKI

Ur. w 1945 roku. Mieszka we Wrocławiu. Z wykształcenia elektronik, kieruje pracownią chemigrafii Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu. Speleolog, taternik, himalaista, żeglarz. Uprawia fotografię dokumentującą wybitne osiągnięcia sportowe polskich jachtsmenów, wypraw górskich i jaskiniowych. Specjalista w fotografii speleologicznej. Uczestnik wypraw do większości polskich jaskiń oraz Gouffe Berger we Francji, Annou Bousil w Algierii i jaskiń skandynawskich. Brał udział w wyprawach na Himalchuli (latem i zimą). Laureat I nagrody na Międzynarodowej Wystawie Fotografii Jaskiniowej w Madrycie w 1979 roku oraz I nagrody III-go Biennale Fotografii Górskiej w Jeleniej Górze w 1984 roku. W 1988 roku został Laureatem Grand Prix V Biennale Fotografii Górskiej.

MIECZYŚŁAW WIELOMSKI

Ur. w 1948 roku. Mieszka w Czechowicach-Dziedzicach. Fotografiją zajmuje się od wielu lat aktualnie preferując technikę brawną. Interesuje go tematyka górską i społeczną. Uczestniczy w licznych wystawach i imprezach fotograficznych.

Laureat Grand Prix IV-go Biennale Fotografii Górskiej w Jeleniej Górze w 1986 roku.

RYSZARD WILCZAK

Mieszka w Oświęcimiu. Fotografiją uprawia od 1968 roku. Miejscem realizacji jego fotograficznego hobby jest PTTK Ziemi Oświęcimskiej. Zainteresowany fotografowaniem gór, specjalizuje się w zdjęciach „pod słońce”. Laureat III nagrody IV-go Biennale Fotografii Górskiej w 1986 roku.

JAN WŁODARCZYK

Ur. w 1955 roku. Mieszka w Warszawie. Zajmuje się fotografią społeczną i krajobrazową. Członek grupy „Hard”. Autor 3 wystaw indywidualnych, uczestnik licznych wystaw zbiorowych w kraju i za granicą. Od 1985 roku członek ZPAF. Laureat II nagrody III-go Biennale Fotografii Górskiej w 1984 roku.

WOJCIECH ZAWADZKI

Ur. w 1950 roku. Mieszka w Jeleniej Górze. Instruktor fotografii w Wojewódzkim Domu Kultury w Jeleniej Górze. Fotografiją zajmuje się od 1970 roku. Jest autorem pięciu wystaw indywidualnych:

„Przedmiot”, Wrocław 1976

„Re-media”, Wrocław 1980
„Fotografia”, Wrocław 1984
„Niepotrzebne Fotografie”, Jelenia Góra 1985
„50 Fotografii”, Głogów, Katowice 1987

Uczestnik wielu znaczących wystaw, m. innymi:

„Karkonosze Wielorakie”, Jelenia Góra 1976
„Polska Wystawa Krajobrazowa 1944—1984”, Kielce 1984
„Fotografia Elementarna”, Szczecin 1986
„Krajobrazy Świata”, Warszawa 1987

Jego zainteresowania fotograficzne to głównie problemy światła i formy, stąd góry są jednym z wielu tematów uprawianej przez niego fotografii.

Laureat III nagrody I-go Biennale Fotografii Górskiej w 1980 roku i I nagrody III-go Biennale Fotografii Górskiej w 1984 roku.

EWA ZIĘBA

Ur. w 1959 roku. Mieszka w Zgorzelcu. Pracuje w Miejskim Domu Kultury jako instruktor fotografii. Uczestniczy w wielu imprezach fotograficznych — Gorzowskie Konfrontacje Fotograficzne, Prezentacje—Uniejów, Wystawa „Zestaw Autorski” — Kraków (III nagroda). Tematy jej fotografii to głównie poetyka światła i formy.

Laureatka III nagrody IV-go Biennale Fotografii Górskiej w 1986 roku oraz I nagrody V-go Biennale Fotografii Górskiej w 1988 roku.

GRZEGORZ ZIĘBA

Ur. w 1957 roku. Mieszka w Zgorzelcu. Jest fotografem w Fabryce Maszyn Górnictwa Odkrywkowego. Instruktor Fotografii. Do niedawna związany głównie z fotografią krajobrazową, sięga ostatnio po inne te-

maty w swojej twórczości. Udział w znaczących imprezach fotograficznych przyniósł mu wiele nagród i wyróżnień. Najważniejsze z nich to:

X Biennale Krajobrazu Polskiego — Kielce 1986 — III nagroda

IV Biennale Fotografii Górskiej — Jelenia Góra 1986 — II nagroda

Gorzowskie Konfrontacje Fotograficzne 1987 — Srebrny Medal

IX Prezentacje — Promocje, Uniejów 1987 — III nagroda

Triennale Fotografii Artystycznej, Warszawa 1988 — Złoty Medal

